

Nr 48.

Ankom till riksdagens kansli den 4 april 1919 kl. 3 e. m.

Utlåtande i anledning av väckt motion om tillerkännande av det till 1918 års krigstidstillägg hörande s. k. grundbeloppet åt alla vid marinen anställda underofficerskorpraler.
(1:a avd.)

I en inom andra kammaren av herr V. Carlson i Karlshamn väckt motion (nr 107), vilken hänvisats till förberedande behandling av statsutskottet, har hemställts, att alla marinens underofficerskorpraler vid stammen, oberoende av civilstånd och kommendering, som den dag kungl. kungörelsen av den 22 mars 1918 (Sv. författningssamling nr 138) trädde i kraft, voro underofficerskorpraler, må komma i åtnjutande av den del av 1918 års krigstidstillägg, som benämnes grundbelopp.

Till stöd för sin framställning har motionären anfört följande:

»I motion av undertecknad till 1918 års lagtima riksdag yrkades, att underofficerskorpral vid marinen (flottan och kustartilleriet) skulle vid erhållande av den s. k. grundplåten likställas med underofficerare. Vid remiss av motionen till kungl. marinförvaltningen yttrade densamma bl. a. följande: »dessa U. O. K. fullgöra helt underofficers tjänst och äro vad utbildning och levnadsålder beträffar fullt jämställda med underofficerare vid marinen (sergeant av 2:dra klass). I avseende å krigstidstillägget torde med U. O. K. vid flottan kunna jämföras de U. O. K. vid kustartilleriet, som *åtnjuta inkvarteringsbidrag*»

Marinförvaltningen föreslog, att bestämmelserna om krigstidstillägg åt U. O. K. böra så avfattas, att den gemensamma grundplåten tillägges *Underofficerskorpral, som åtnjuter inkvarteringsbidrag*. Utskottet anförde därefter: Marinförvaltningens sålunda framförda förslag beträffande underofficerskorpralerna synes utskottet böra bifallas. Detta blev

också riksdagens beslut. Av vad sålunda anförts torde framgå, att kungl. marinförvaltningen jämställt de U. O. K. vid kustartilleriet, som åtnjuta inkvarteringsbidrag, (de gifta) med *alla* U. O. K. vid flottan. Vid Karlskrona station har kungl. kungörelsen tillämpats så, att de U. O. K. vid flottan, som åtnjutit inkvarteringsbidrag *under 1:a kvartalet 1918*, erhållit grundplåten, och vid Stockholms station om U. O. K. *någon del* av 1:sta kvartalet erhållit inkvarteringsbidrag. Emellertid återstår en kategori av U. O. K., som icke åtnjutit grundplåten, nämligen de ogifta U. O. K., som varit sjökommenderade hela eller del av 1:sta kvartalet 1918. Det orimliga förhållandet har härigenom inträffat, att på grund av förlusten av inkvarteringsbidrag, 15 kronor per månad, förlorades även rätten till grundplåten, 365 kronor. Det torde i detta sammanhang böra påpekas, hurusom utskottet ansett, att hänsyn icke bör tagas till befattningshavares civilstånd vid krigstidstilläggets bestämmande.

På grund av den höga levnadsålder, vartill U. O. K. i allmänhet kommit, hava de, oavsett civilstånd, anskaffat sig egen bostad och bo-hag, för vilket hyra måste erläggas även under sjökommendering, då självklart det lilla skåpet i kasernlogementet tillsammans med ett 15-tal meniga av manskapet, icke kan tillfredsställa de mest elementära behov att få njuta av lugn och ro någon stund för sig själv.

Det finns U. O. K. med ända till 17 tjänsteår, som ej åtnjutit inkvarteringsbidrag och därav förlorat 1918 års grundbelopp. Några exempel på hur bestämmelsen verkat:

En U. O. K., som varit landkommenderad 1:sta kvartalet 1918, men sjökommenderad övrig del av året, erhöll grundplåten, då däremot en U. O. K., som varit sjökommenderad en månad av 1:sta kvartalet men landkommenderad övrig del av året, blev utan. En U. O. K. på stat, som var sjökommenderad, fick ej grundplåten, då däremot en konstituerad U. O. K., oduglig till sjötjänst, erhöll densamma. U. O. K., gift sådan, som varit inskriven å sjukhus i 12 månader, erhöll grundplåten, då däremot en ogift U. O. K., som under 1 månad varit intagen å sjukhus, icke erhöll densamma. Exempler skulle kunna mångfaldigas. I riksdagens skrivelse till Konungen, nr 348, har anvisats medel för rättande av vissa missförhållanden, som uppstått vid tillämpningen för 1918 års krigstidstillägg, vari bland annat anføres: »att, då riksdagen råkat begå ett till sina följder olycksbringande förbiseende, torde alla vara överens om att rättelse, nu eller framdeles, bör kunna ske, därest det på något sätt är möjligt». Om åberopade förhållande icke kan anses som ett förbiseende, har det dock varit en uppenbar orättvisa.»

Att vissa ojämnheter måst uppkomma vid tillämpningen av kungörelsen angående krigstidstillägg och krigstidshjälp åt befattningshavare i statens tjänst torde enligt utskottets mening hava varit ofrånkomligt. Det synes dock utskottet icke lämpligt att, på sätt motionären föreslagit, nu företaga en jämkning i de av 1918 års lagtima riksdag fastställda grunderna för krigstidstilläggs åtnjutande. Utskottet anser sig följaktligen böra avstyrka bifall till motionen och får sålunda hemställa,

Utskottets
yttrande.

att herr Carlsons i Karlshamn förevarande motion nr 107 icke må av riksdagen bifallas.

Stockholm den 4 april 1919.

På statsutskottets vägnar:

S. H. KVARNZELIUS.

Närvarande: Se under utl. nr 46.
